

Řád blanokřídlí (Hymenoptera) čítá na sto tisíc druhů hmyzu (jen na našem území žije kolem 15 000 druhů)

1

. Někteří jedinci disponují bodavým a jedovým aparátem, který jim primárně slouží k obraně před nepřítelem nebo omráčení kořisti^{1, 2, 3}. Bodnutí nebo kousnutí člověka se může manifestovat různým způsobem. Ne příliš častou, ale závažnou nebo dokonce fatální komplikací je systémová alergická reakce. Systémová imunoterapie alergenů příslušného hmyzu („Specific Alergen Immunotherapy“ - SAIT), zkráceně jedová imunoterapie („Venom Immunotherapy“ - VIT), je jedinou kauzální terapií, zabraňující vzniku závažné nebo život ohrožující IgE zprostředkované anafylaktické reakci při následujícím bodnutí příslušným druhem hmyzu⁴

. Jejím smyslem je dlouhodobé navození imunologické tolerance (specifické hyposenzibilizace) proti systémově podávaným alergenům⁵

. Iniciální pokusy o VIT byly prováděny již ve 20. letech minulého století, přičemž zprvu využívané celotělové extrakty („whole body extracts“ - WBEs) byly, vzhledem ke srovnatelné účinnosti s placebem, nahrazeny v 70. letech extrakty jedovými, jež se užívají pro diagnostiku i terapii dodnes³

. Mechanismus navození imunologické tolerance prostřednictvím SAIT je komplexní a dosud ne zcela probádaný. Pravděpodobně navozuje tvorbu tzv. „blokových“ protilátek třídy IgG, redukuje množství efektorových buněk a množství uvolňovaných zánětlivých mediátorů a posunuje imunologickou rovnováhu od Th2 směrem k Th1 cytokinové odpovědi⁴

. Vzhledem k možným závažným nežádoucím účinkům, časové a finanční náročnosti, by měla být tato léčba ordinována na základě přísných indikačních kritérií a prováděna pod dohledem zkušeného lékaře s dostupným resuscitačním vybavením⁵

.

Hlavním důvodem, který mě vedl k výběru právě tohoto tématu, je osobní zkušenost s alergickou reakcí po bodnutí vosou. Ač to nebyla reakce nijak závažná, zajímalo mě, zda si s sebou do budoucna nenesu riziko život ohrožující reakce.

Cílem této diplomové práce je podat výčet dosavadních znalostí, týkajících se problematiky alergie na jed Hymenoptera a následně některá z těchto dat porovnat s daty, získanými od vzorku pacientů, léčených na Oddělení alergologie a klinické imunologie Fakultní nemocnice Královské Vinohrady (FNKV).